

Etiska perspektiv på matsvinn

Att vi slänger ätbar mat har flera negativa effekter på jorden och på oss människor. Ändå slänger vi mat. Varför är det så? Ni måste inte tycka samma sak i frågorna och inget är rätt eller fel!

1. I Sverige och många andra rika länder slänger vi fullt ätbar mat samtidigt som människor i många delar av världen går hungriga eller svälter.
 - a) Är det en rättvis fördelning av de begränsade resurserna (energi, vatten, mark, pengar m.m.) som används för att producera maten?
 - b) Hur kan vi arbeta för en mer rättvis fördelning?
2. Tänk dig att du har ett trädgårdsland där du odlar morötter. Du lägger mycket tid på att så, rensa ogräs, vattna och sköta om plantorna. Efter ca 3 månader får du äntligen skörda dina morötter.
 - a) Vad gör du med de morötter som är krokiga och fula?
 - b) I matbutiker finns det oftast bara helt raka morötter. Varför ser det ut så och vad tror du händer med de krokiga morötterna?
3. Cirka en tredjedel av all mat som produceras i världen slängs. Om du hade jobbat som bonde, hur hade du känt om du visste att en tredjedel av det du producerar i slutändan hamnar i soporna?
4. Några av våra vanligaste matfiskar kommer från bestånd som överfiskas. Ett *fiskbestånd* är en grupp av samma fiskart som lever inom ett visst havsområde. *Överfiske* betyder att det tas upp mer fisk än vad det hinner födas nya fiskar. Detta innebär att vissa bestånd kan försvinna helt.
 - a) Varför tror du att fisket fortsätter trots att man vet att bestånden är hotade?
 - b) Vad tror du skulle hända om t.ex. torsken utrotades helt?
5. Maten vi producerar påverkar vår planet negativt på olika sätt: den bidrar till utsläpp av växthusgaser och släpper ut gifter i naturen. Om maten inte äts upp sker detta helt i onödan! Många vet om de här negativa effekterna men ändå slänger vi människor mat.
 - a) Varför tror du att det är så?
 - b) Vad tror du krävs för att ändra detta beteende?

6. Din familj ska resa bort och samma dag som ni ska åka ser du att kylen är full av mat som kommer bli dålig innan ni kommer hem igen.
 - a) Vad gör ni med maten? Försök komma på flera olika alternativ!
 - b) Vem/vad kan påverkas av vad ni väljer och hur påverkas de?

7. Det slängs mycket mat inom det som kallas "offentlig sektor" som bekostas av våra skattepengar, till exempel skolor, äldreboenden och sjukhus.
 - a) Vilka strategier kan exempelvis skolor använda för att minska sitt matsvinn?
 - b) Vad tycker ni att kommuner och regioner skulle kunna lägga pengarna på istället?

8. Man kan se det som att det alltid är fel att slänga mat som hade kunnat ätas.
 - a) Håller du med om det eller kan det finnas undantag? Vilka?
 - b) Vilka kriterier bör vi i så fall använda för att avgöra om mat ska slängas eller inte? Hur kan vi bedöma matens kvalitet och säkerhet på ett rättvist sätt?

9. Vilken roll spelar företagen i att minska matsvinn, och vad är deras etiska ansvar? Hur kan företag arbeta för att minska sitt och konsumenternas matsvinn? Är det etiskt försvarbart för företag att prioritera vinster över hållbarhet?

10. Vilka konsekvenser har matsvinn för framtida generationer?

11. Tycker du att vi som lever idag har för ansvar för att lämna över en bra eller till och med bättre värld till kommande generationer? Varför/Varför inte?

